

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um Mannréttindastofnun Íslands. (FOR22080091)
Ráðuneyti	Forsætisráðuneyti
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	01.11.2022

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifabáttum fyrir ríkið

1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifabættir á fjárhag ríkissjóðs

Fyrir liggur frumrekstraráætlun við að koma á fót nýrri sjálfstæðri stofnun, Mannréttindastofnun Íslands.

Fjárhagslegt áhrifamat þess að koma á fót nýrri stofnun byggir á þeirri forsendu að stofnunin verði í stakk búin að gegna því mikilvæga hlutverki sem henni er ætlað, sem vikið er að undir lið A2 í áformum um lagasetningu.

Gert er ráð fyrir að tveir sérfræðingar starfi hjá stofnuninni auk forstjóra og að sérstök stjórn verði yfir starfseminni. Auk þess er gert ráð fyrir öðrum hefðbundnum kostnaði við rekstur sambærilegra stofnana.

Á þessu stigi er ekki lagt mat á þann möguleika að færa réttindagæslu fyrir fatlað fólk hjá félags- og vinnumarkaðsráðuneytinu til Mannréttindastofnunar Íslands né færslu ýmissa annarra verkefna sem gætu átt heima hjá stofnuninni.

Gera má ráð fyrir að fjárhagsáhrif á ríkissjóð vegna stofnunar Mannréttindastofnunar séu varanleg meðan stofnunin er til staðar.

Ekki er gert ráð fyrir fjármögnun stofnunarinnar í gildandi fjármálaætlun 2023-2027. Að óbreyttu verður því að gera ráð fyrir fjármögnun stofnunarinnar við endurskoðun á fjármálaáætlun 2023-2027.

Áætlaður rekstrarkostnaður nýrrar sjálfstæðrar stofnunar Mannréttindastofnunar Íslands er um 86,4,1 m.kr. á ári. Gert er ráð fyrir að unnt verði að millifæra 41,1 m.kr.

fjárveitingu sem veitt hefur verið til Mannréttindaskrifstofu Íslands til nýrrar stofnunar. Þannig að auki útgjöld ríkissjóðs gætu verið 45,3 m.kr. á ársgrundvelli. Þá er gert ráð fyrir að stofnkostnaður gæti numið 7,6 – 9,1 m.kr.

2. Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlið og gjaldahlið en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu

Tekjubreytingar

- Á ekki við

Útgjaldabreytingar

Til að varpa ljósi á hver áætlaður kostnaður við það að koma á fót sjálfstæðri mannréttindastofnun, er gengið út frá því að auk forstöðumanns verði starfandi tveir sérfræðingar hjá stofnuninni. Áætlaður árlegur kostnaður er 86,4 m.kr. Gert er ráð fyrir að

unnt verði að millifæra 41,1 m.kr. fjárveitingu sem veitt hefur verið til Mannréttindaskrifstofu Íslands til nýrrar stofnunar. Fjárveitingin skiptist þannig; 30,1 m.kr. sem forsætisráðuneytið hefur veitti, 4 m.kr. sem utanríkisráðuneytið hefur veitt og 7 m.kr. sem félags- og vinnumarkaðsráðuneytið hefur veitt Mannréttindaskrifstofu Íslands. Þannig vantar 45,3 m.kr. árlegt framlag til rekstur nýrrar stofnunar auk 7,6 – 9,1 m.kr. tímabundins framlags vegna stofnkostnaðar.

Heildarfjárhagsáhrif fyrir ríkissjóð að koma á fót sjálfstæðri Mannréttindastofnun gæti þannig verið 45,3 m.kr. á ársgrundvelli þegar búið er að taka tillit til fyrrgreindra millifærslna á fjárveitingum. Auk tímabundins framlags að fjárhæð 7,6 – 9,1m.kr.

3. Eignabreytingar

– Á ekki við

4. Aðrir áhrifaþættir varðandi ríkisfjármál

a) – Á ekki við

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:

a) í gildandi fjárlögum

Nei.

b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs

Nei.

c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar

Nei.

2. Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?

Ekki hefur verið gert ráð fyrir útgjöldum en gert er ráð fyrir að við endurskoðun á gildandi fjármálaáætlun 2023-2027 verði hugað að nauðsynlegri fjármögnun.

3. Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?

Nei

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið – Á ekki við

2. Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur? Sbr. lög nr. 27/1999.

– Á ekki við

3. Samkeppnisskilyrði – Á ekki við

D. Önnur áhrif

1. Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011

– Ath. að skylt er að leggja slíkt mat fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga til umsagnar og tilkynna niðurstöðu máls til samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins.

Ekki verður séð að frumvarpið hafi bein áhrif á starfsemi sveitarfélaga, nema að því leyti sem leiðir af virku mannréttindaeftirliti, sem ætti ekki endilega að auka útgjöld þeirra.

2. **Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi)**

– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með fjögurra mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011 – Á ekki við

3. **Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000**

– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með þriggja mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011 – Á ekki við

4. **Áhrif á byggðalög** – Á ekki við

5. **Áhrif á frjáls félagasamtök**

Mannréttindaskrifstofa Íslands hefur hingað til gegnt þessu hlutverki að hluta, en gert er ráð fyrir að framlög ráðuneyta til skrifstofunnar falli niður. Þá má gera ráð fyrir aðkomu félagasamtaka að stofnuninni, t.d. með setu í ráðgjafahópi.

6. **Áhrif á jafnrétti kynjanna**

Jafnréttismat verður unnið samhliða vinnslu frumvarpsins.

7. **Áhrif á lýðheilsu** – Jákvæð áhrif

8. **Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir** – Jákvæð áhrif

9. **Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri** – Á ekki við

10. **Áhrif á stjórnýslu, s.s. hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni** – Með stofnun nýrrar stofnunar ætti stjórnýsla að vera í stakk búin til að takast á við verkefni.

11. **Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, s.s. aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar** – Jákvæð áhrif

12. **Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun** – Jákvæð áhrif

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. **Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag**

Með stofnun Mannréttindastofnunar Íslands er áætlað að árlegur kostnaður við rekstur hennar verði 86,4 m.kr. Gert er ráð fyrir að unnt verði að millifæra 41,1 m.kr. fjárveitingu sem veitt hefur verið til Mannréttindaskrifstofu Íslands til nýrrar stofnunar. Þannig má gera ráð fyrir að árlegur varanlegur kostnaðarauki fyrir ríkissjóð verði 45,3 m.kr. Auk þess sem tímabundin útgjöld ríkissjóð hækka um 7,6 – 9,1 m.kr. vegna stofnkostnaðar.

Á þessu stigi er ekki lagt mat á áhrif þess á ríkissjóð ef réttindagæslu fyrir fatlað fólk hjá félags- og vinnumarkaðsráðuneytinu verði fært til Mannréttindastofnunar Íslands né færslu annarra verkefna sem gætu átt heima hjá stofnuninni og verða útfærð í frumvarpi um nýja stofnun og verkefni hennar.

2. **Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á** – Á ekki við

3. **Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat)**

Sjálfstæð mannréttindastofnun er talin mikilvægur liður í því að tryggja innlent eftirlit með mannréttindum. Er því ljóst að það er mikill samfélagslegur ávinningur af tilvist slíkrar stofnunar, ekki síst í ljósi þeirrar áherslu sem hefur verið lögð á virka mannréttindavernd hér á landi. Stofnunin mun hafa mikilvægu hlutverki að gegna þegar kemur að kynningu og rannsóknum á sviði mannréttinda sem og við að tryggja innleiðingu og framkvæmd mannréttinda samkvæmt stjórnarskrá og alþjóðlegum mannréttindasamningum. Ísland er

einnig skuldbundið að þjóðarétti að koma slíkri stofnun á fót og getur það því skipt miklu máli fyrir orðspor landsins út á við.

4.

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR?
2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma?
3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?